

Aan

Minister van SZW

nota

Inzet STAP voor tijdvakken vanaf september 2023

*28/6 BE9
• 5 mln per tijdvak??
• sept vaci met mee
voor publieke??*

TER BESLISSING

Directie

Datum
27 juni 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
0

Aanleiding

- In deze nota gaan we in op de invulling van de motie Van der Lee c.s. die is aangenomen bij het Kamerdebat over het arbeidsmarktpakket.
- Als onderdeel daarvan verzoeken we u een besluit te nemen over inzet van STAP-subsidie voor de resterende tijdvakken van 2023.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u in te stemmen met:
 - het beperken van het STAP-scholingsaanbod tot OCW-erkend aanbod voor de tijdvakken september en november;
 - het achterwege laten van NLQF-aanbod;
 - het vaststellen van een budget van € 5 mln per tijdvak.
- Wij ontvangen graag uiterlijk 30 juni uw reactie. Gelet op de dilemma's bij dit besluit heeft het onze sterke voorkeur dit met u fysiek te bespreken. In dat geval schuift UWV ook aan. Graag uw akkoord.
- U ontvangt nog voor uw vakantie separaat een conceptbrief aan de Tweede Kamer en een concept-wijzigingsregeling ter ondertekening.
-
- Deze nota is afgestemd met de directies ASEA, WBJA, UVB, FEZ en C. Dit voorstel wordt parallel voor akkoord voorgelegd aan de wnd. minister PVO.

*Even kort
bellen / SZW*

Kernpunten

Motie Van der Lee c.s. en stand van zaken kasschuif

- De motie Van der Lee vraagt:
 - a) te onderzoeken op welke wijze een instrument ter stimulering van leven lang ontwikkelen kan worden vormgegeven, gefocust op cruciale kraptesectoren zoals de energietransitie, zorg, onderwijs, techniek en ICT;
 - b) het resterende STAP-budget zo gericht mogelijk in te zetten, en zo nodig dat restant ook de komende twee jaar beschikbaar te houden als gericht individueel scholingsbudget;

- c) verschillende varianten voor LLO uit te werken, waaronder varianten voor individuele leerrechten, die uitvoerbaar zijn voor een volgend kabinet.

Datum
27 juni 2023

Onze referentie
[REDACTED]

- Deze motie werken we als volgt uit: in deze nota adviseren we u voor de korte termijn (de resterende tijdvakken van 2023) het STAP-aanbod te beperken tot OCW-erkend aanbod.
- Voor de middellange termijn (2024-2025) werken we aan een voorstel op hoofdlijnen voor een individuele scholingsregeling die aansluit bij de motie en die medio 2024 in kan gaan. Uitgangspunten van de individuele scholingsregeling bouwen voort op de uitgangspunten van en geleerde lessen uit STAP, waarbij eigen regie van de burger en laagdrempelig arbeidsmarktrelevant scholingsaanbod centraal staan. Ook kan de keuze worden gemaakt om scholing gericht op cruciale sectoren aantrekkelijker te maken.
- Uitgangspunt bij beide regelingen zou moeten zijn dat het een eenduidige regeling over de jaren is, met dezelfde uitgangspunten.
- [REDACTED]
- Voor de lange termijn (volgend kabinet) zullen we een interdepartementale verkenning starten, af te ronden medio 2024. Deze verkenning wordt aangekondigd in de brede LLO-brief die u samen met MPVO na de zomer naar de Kamer stuurt.

hoeveel dan voor 2023?

Implicaties beperking aanbod tot OCW-erkend en NLQF

Inleiding

- In uw brief aan de Kamer over het julitijdvak van STAP hebt u aangekondigd het resterende STAP-budget gericht te willen inzetten, en hierbij beperking van het aanbod tot OCW-erkend en eventueel NLQF te overwegen.
- Inperking betekent een fors kleiner aanbod dan het huidige aanbod.
- Als bijlagen 1 en 2 bij deze nota zijn memo's van DUO en UWV bijgevoegd met informatie over het huidige aanbod van OCW-erkende en NLQF-ingeschaalde opleidingen en het gebruik hiervan tot nu toe. Op een aantal aspecten uit deze memo's gaan we hieronder in.

OCW-erkend aanbod

In onderstaande tabel zijn basisgegevens over het OCW-erkende aanbod in het huidige STAP-register opgenomen:

Datum

27 juni 2023

Onze referentie

	Aantal unieke Onderwijsaan bieders	Aantal unieke opleidingseen heden	Aantal Cohorten ¹
HO-opleiding	29	271	1444
HO-opleidingsonderdeel	1	33	61
MBO-opleiding	109	232	26821
MBO-opleidingsonderdeel	5	9	18
Non-formele opleiding NLQF	52	98	458
Eindtotaal	192	640	28994

- Startdatum: ongeveer de helft van het aanbod van zowel de HO- als MBO-opleidingen wordt aangeboden door private opleiders. Private opleidingen hebben veelal een flexibele startdatum, in tegenstelling tot de startdata in het bekostigd onderwijs (startdata 1 september en 1 februari). We hebben gezocht naar mogelijkheden om in het septembertijdvak aanvragen te kunnen doen voor opleidingen die in september starten, maar dit blijkt niet mogelijk. Het septembertijdvak komt daarmee te laat voor opleidingen in het bekostigde onderwijs die op 1 september starten.
- Sector: in het MBO-domein hebben techniek en procesindustrie en zorg & welzijn (dit is inclusief onderwijs en kinderopvang) veel aanbod. Dat geldt ook voor bouw en infra. Voor ICT is het aanbod zeer beperkt. Voor het HO zijn geen gegevens naar sector beschikbaar.
- Prijs en duur: het merendeel van zowel het MBO- als HO-aanbod kost meer dan € 7.000, dit betreft veelal meerjarige opleidingen. De kosten per jaar zijn dus beduidend lager, maar waarschijnlijk nog wel hoger dan € 1.000 euro. Het lesgeld bij bekostigde instellingen bedraagt voor het MBO € 270 of € 654 per jaar (deeltijd/BBL) en € 1.357 per jaar voor een voltijdsopleiding. Voor het HO bedraagt het collegegeld € 1.377 (deeltijd/duaal) of € 2.314 (voltijd) per jaar. Niet-bekostigde instellingen kunnen meer vragen. Het HO-aanbod betreft vooral deeltijdopleidingen, het MBO-aanbod vooral BBL-trajecten. Van de MBO-opleidingen kost ongeveer 12% in totaal minder dan € 2.000, van het HO-aanbod is dat minder dan 2%. Er wordt een zeer beperkt aantal opleidingsonderdelen (keuzedelen, certificaten, minoren) via STAP aangeboden. NB We verkennen of het mogelijk is dat opleiders ook kleinere onderdelen van OCW-erkende opleidingen toevoegen aan het aanbod, zodat er meer kortdurend en goedkoper aanbod ontstaat.

dis was eerder volgens jullie advies

¹ Een cohort is een aangeboden opleiding met een eigen startmoment, instroomperiode en aanmeldbeperkingen.

NLQF-aanbod

- NLQF (Nederlands Kwalificatieraamwerk) maakt formele en non-formele scholing met elkaar vergelijkbaar. Het non-formele NLQF-aanbod is kortdurender en goedkoper dan OCW-erkend aanbod, waarbij ruim de helft van het aanbod in totaal minder dan € 2.000 kost.
- Een aanzienlijk deel van het aanbod betreft de categorie uiterlijke verzorging: schoonheidsspecialist en nagelstylist. Hoewel dit zeker arbeidsmarktgerichte opleidingen zijn, worden deze naar verwachting in de publieke opinie vooral geassocieerd met hobby-opleidingen. Ook is de uiterlijke verzorging geen maatschappelijk cruciale sector.
- *Om die reden adviseren we u dit aanbod voor 2023 niet mee te nemen.* *aluk*

Datum
27 juni 2023

Onze referentie

Gebruik OCW-erkend aanbod tot nu toe en potentiële groei van vraag en aanbod

- UWV heeft een analyse gedaan op de toekenningen tot nu toe. Tot nu toe zijn 4343 subsidies verleend voor OCW- en NLQF-erkende opleidingen. Dat is 1,5% van het totaal aantal verleningen. Het betreft 0,6% voor OCW-erkend aanbod en 0,8% voor NLQF-aanbod. Het aantal gekozen opleidingen is 5,5% van het totaal aantal gekozen opleidingen. In de top 10 gekozen OCW-erkende opleidingen is te zien dat 4 opleidingen te maken hebben met haarverzorging (kapper, barbier), 3 opleidingen met maatschappelijke zorg, 2 opleidingen als beveiliging en 1 opleiding als leidinggevende. (NB De voorspellende waarde van de toekenningen tot nu toe is gering.)
- DUO ziet op dit moment een toename van OCW-erkend aanbod in het STAP-register, waarschijnlijk omdat in juli a.s. voor het eerst ook subsidie kan worden aangevraagd voor vervoljaren van meerjarige scholing.
- In het schoolseizoen 2022/2023 hebben in totaal 216.000 personen van 30 jaar en ouder een HO- of MBO-inschrijving. Daarvan zouden 36.000 personen (18.000 in HO en 17.000 in MBO) STAP-subsidie kunnen aanvragen omdat hun opleiding in het STAP-scholingsregister is opgenomen. Dus afgerond 17%.
- In potentie kan het aantal personen dat een opleiding volgt die subsidiabel is, groeien tot 216.000 als de opleiders ervoor kiezen dit aanbod onder STAP aan te bieden.

Zienswijze ketenpartners en openstelling tijdvakken

- DUO heeft aangegeven dit te kunnen uitvoeren.
- UWV heeft aangegeven dit te kunnen uitvoeren, maar de Raad van Bestuur ziet wel een aantal risico's en licht deze graag zelf toe aan u. Bijgevoegd is de concept impact analyse (bijlage 3). UWV heeft laten weten dat de voorzitter van de RvB ons een brief zal sturen. Op het moment van schrijven van deze nota hebben we deze nog niet ontvangen. Wel is dit besproken in het Opdrachtgeversoverleg met SZW. Hier zijn de volgende bezwaren naar voren gebracht, in cursief voorzien van onze appreciatie.
 - De optie OCW-erkend sluit onvoldoende aan op de wens van de Kamer om op kraptesectoren te richten; *(deze zorg delen wij)*
 - Er bestaat een risico op onrechtmatigheden, omdat UWV geen wijzigingen meer door kan voeren als een cursist bijvoorbeeld besluit een andere opleiding te gaan doen; *(het is moeilijk te voorspellen in hoeverre en in welke mate dit zich zal voordoen. We zoeken nog naar een oplossing)*

- o Er kleven technische risico's aan de vereiste ICT-aanpassingen, waardoor het systeem kan vastlopen. (*in de planning is tijd voorzien voor testen*)

Datum
27 juni 2023

Onze referentie
[REDACTED]

- Ook heeft UWV laten weten dat 4 september (de geplande datum voor het septembertijdvak) niet haalbaar is. We koersen op 18 september, en dan voor het volgende tijdvak op 15 november. Met beide tijdvakken kunnen aanvragen worden gedaan voor de meerjarige opleidingen in het bekostigd onderwijs die op 1 februari starten.
- De Toetsingskamer heeft aangegeven in afwachting te zijn van het gesprek met AV over de implicaties voor haar taken.

Reactie sociale partners, opleiders en keurmerken

- Met de werkgroep Onderwijs van de Stichting van de Arbeid is gesproken over de optie beperking tot OCW-erkend aanbod. De werkgroep heeft hier steun voor uitgesproken. Wel heeft de werkgroep aandacht gevraagd voor de verhouding tussen de kosten van de opleiding en het subsidiebedrag. Ook zouden ze graag branchegerichte opleidingen toegevoegd zien en staan ze positief tegenover NLQF-ingeschaald aanbod.
- Opleiders en keurmerken hebben wisselend gereageerd op het voornemen het aanbod in te perken, variërend van positief, tot begripvol gelet op de situatie dat het budget stopt, tot negatief.

Conclusie en advies

- Onze conclusie is dat inperking tot OCW-erkend aanbod maar beperkt aansluit bij de doelen van de huidige STAP-regeling en de wensen van de Kamer.
- Ook is het gelet op de continuïteit van beleid een risico dat een deel van de uitgangspunten (eigen regie en laagdrempelig en breed toegankelijk scholingsaanbod) voor de rest van 2023 anders wordt ingevuld dan vóór de bezuiniging en anders dan in 2024/2025.
- Dit maakt het een moeilijk besluit.
- *Alles afwegende en gelet op de alternatieven (zie hieronder) adviseren we u voor de optie inperking tot OCW-erkend te kiezen.*
- Enerzijds behoudt de burger zelf de regie en kan met het OCW-erkende aanbod de arbeidsmarktpositie worden verbeterd. Het aanbod leidt op tot een beroep, is per definitie arbeidsmarktgericht en voldoet aan kwaliteitseisen die zijn neergelegd in een wettelijk kader. Ook sluit het aanbod deels aan bij cruciale sectoren. Dit sluit aan bij de motie Van der Lee.
- Anderzijds is de keus straks beperkter (doet deels afbreuk aan eigen regie), is een groot deel van het aanbod meerjarig en duurer dan € 1.000 (doet afbreuk aan laagdrempeligheid), en zullen deze opleidingen grotendeels ook worden gevolgd zonder subsidie (hoge deadweight loss).
- Om de drempel voor burgers te verlagen hebben we verkend of we het subsidiebedrag kunnen verhogen tot € 2.000. Dit blijkt op korte termijn niet uitvoerbaar, omdat het aanpassingen in de ICT vergt. Bovendien weten we niet wat het effect van verhoging van het subsidiebedrag is op de opleidersmarkt. Dit kan leiden tot prijsverhogingen.
- Ook bij beperking tot OCW-erkend aanbod blijven controle en aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik relevant. We bezien samen met de Toetsingskamer wat de implicaties zijn voor de taken van de Toetsingskamer. Gelet op de beperkte voorbereidingstijd blijven de mogelijkheden hiertoe - net als nu - beperkt.

dan heel goed in het aan de werkhouding en alvast contract met inbrengen motie

Maar dan echt niet laten

- Een **alternatief** is om na het jultijdvak te stoppen met STAP en het budget te bewaren voor een nieuwe regeling die beter aansluit op de uitgangspunten. Ook is dit gelet op het perspectief van een betrouwbare overheid riskant: burgers en opleiders rekenen erop dat STAP dit jaar nog blijft bestaan.
- Een **ander alternatief** is het nog een of twee keer openstellen van het tijdvak conform de huidige regeling met een lager budget dan de geplande € 34 mln. U heeft eerder aangegeven dit niet wenselijk te vinden, omdat dan nog steeds subsidie kan worden verleend voor minder wenselijke opleidingen zoals kwakzalveropleidingen en hobbycursussen, met alle negatieve publiciteit van dien. De mogelijkheden deze opleidingen uit te sluiten zijn beperkt. Bovengenoemde twee alternatieven zijn bovendien niet in lijn met de motie Van der Lee die verzoekt het resterende budget zo gericht mogelijk in te zetten.
- Gelet op het geringere aanbod en de kans op onderuitputting adviseren we u het subsidiebedrag te beperken tot € 5 mln per aanvraagtijdvak (i.p.v. de aanvankelijk beschikbare € 34 mln). Gelet op het gegeven dat momenteel 36.000 mensen ingeschreven zijn voor een OCW-erkende opleiding die in het Scholingsregister staat, lijkt dit een reëel budget: er staan 36.000 mensen ingeschreven voor ook nu al subsidiabele OCW-erkende opleiding, 1/3 deel van het jaar valt qua startdatum binnen het aanvraagtijdvak. Uitgaande van een gelijke verdeling van startmomenten over het jaar zou dan $1/3 \times 36.000 \times \text{max } €1.000 = \text{max. } € 12 \text{ mln}$ nodig zijn.
- Echter: het grootste deel van het bekostigd onderwijs start per 1/9 en is daarmee niet subsidiabel, dus een lager bedrag zou passend zijn. Tenzij OCW-erkende opleiders voor de resterende tijdvakken het scholingsaanbod aanzienlijk vergroten. Dit is op dit moment nog onduidelijk.
- Uw aankondiging dat per juli het budget wordt beperkt tot € 20 mln en dat u per september overweegt het aanbod in te perken heeft nauwelijks **publiciteit** opgeleverd. Mogelijk levert de aankondiging dat u het budget nog verder beperkt en het gegeven dat het subsidiebedrag voor veel opleidingen niet voldoende is negatieve publiciteit op.

Datum
27 juni 2023

Onze referentie

→ dus
5000
aanvragers
per uur
↓
wel een groot
verschil nu
nu